

A
B
C
D
E

Barn och Ungdom
Östermalms stadsdelsförvaltning

Tjänsteutlåtande

sid 1 (17)
Dnr: 2005-992-009

Handläggare: Jacky Cohen
Tfn: 08 508 10 016

Östermalms stadsdelsnämnd

Redovisning av förskoleundersökningen ”Så tycker föräldrarna om Förskolan i Östermalms stadsdelsområde 2005”

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens redovisning.

Carina Lundberg Uudelepp
Stadsdelsdirektör

Solveig Bellander
Programchef

Sammanfattning

Utrednings- och statistikkontoret (USK) har under våren 2005 genomfört en kommunövergripande brukarundersökning inom förskoleverksamheten i Stockholm. Östermalms stadsdelsförvaltning har dessutom valt att beställa

ABCDE

sid 2(17)
Dnr: 2005-992-009

en totalundersökning av den kommunalt drivna förskoleverksamheten i stadsdelsområdet.

Helhetsomdömena om förskoleverksamheten totalt i stadsdelen är mycket positiva. En stor majoritet, 96% av de svarande, uppger att deras barn trivs i förskolan.

Föräldrarna är mer nöjda med maten och måltiderna, öppettiderna, bemötandet vid lämning och hämtning, samt personalens sätt mot barnen. Föräldrarna är däremot mindre nöjda med utomhusmiljön, personaltätheten, barnens möjlighet till lugn och avskildhet, barnens möjligheter att påverka samt barngruppernas storlek. Det finns dock skillnader mellan de olika förskolorna i stadsdelen, både när det gäller frågeställningarna inom en förskola och betygen i jämförelsen mellan förskolorna.

I Stockholms stad som helhet är föräldrarnas tillfredsställelse med den kommunalt drivna förskoleverksamheten i de flesta avseenden ungefär lika god i alla stadsdelsområden. Den enskilt drivna förskoleverksamheten får något mer positiva föräldraomdömen i nästan alla avseenden än den kommunalt drivna.

Undersökningens resultat kommer att användas i förvaltningens planering och utvecklingsarbete. Enheterna skall utgå från resultatet då de utformar sina lokala verksamhetsplaner för 2006.

Ärendets beredning

Vid stadsdelsnämndens sammanträde 2005-09-22 anmälde förvaltningen Utrednings- och statistikkontorets (USK) delrapport ”Så tycker föräldrarna om förskolan i Östermalms stadsdelsområde 2005”. Stadsdelsnämnden uppdrog åt förvaltningen att återkomma till nämnden med analys av och kommentarer till undersökningens resultat. Ärendet har beretts inom programområde Barn och Ungdom.

Bakgrund

På uppdrag av Utbildningsförvaltningen har Utrednings- och statistikkontoret (USK) under våren 2005 genomfört en kommunövergripande brukarundersökning inom förskoleverksamheten i Stockholm. Drygt hälften slumpvis utvalda föräldrar med barn inom stadens förskoleverksamhet har i en enkät tillfrågats hur nöjda de är med verksamheten i olika avseenden. Totalt besvarade 81% av de utvalda föräldrarna enkäten. Svarsfrekvensen för Östermalm är 85%.

Alla stadsdelsförvaltningar erbjöds innan undersökningen utvidga urvalet och göra totalundersökningar för den förskoleverksamhet de svarar för i sina stadsdelsområden. Elva stadsdelsförvaltningar har valt att beställa totalundersökningar av den kommunalt drivna förskoleverksamheten i stadsdelsområdet däribland Östermalms stadsdelsförvaltning (Bilaga 1: ”Förskolan i Östermalms stadsdelsområde 2005”).

Östermalms undersökningens innehåll

Undersökningen är utformad för att ge möjligheter till jämförelser av föräldrarnas omdömen i olika förskolor.

Uppgifterna om vilka enheter som barnen går på och som finns i stadsdelsområdet har tagits från BOSKO-registret. Antalet förskolor uppgår till 29. Av integritetsskäl måste enheterna ha mer än 10 svarande för att bli särredovisade. De enheter som rapporten redovisar resultaten för samt vilka som slagits ihop framgår av bilaga 2.

Huvuddelen av enkäten har bestått av att föräldrarna fått betygsätta sin förskola i ett trettiotal olika avseenden. Föräldrarna har också fått avge sammanfattande helhetsomdömen om förskoleverksamheten.

Fem skilda aspekter av verksamheten belyses – utveckling och lärande, bemötande och relationer, personal, inflytande och samverkan, yttre och inre miljö och helhetsomdöme. För varje aspekt har föräldrarna angett i vilken grad de är tillfredsställda med sin förskola på en femgradig skala från ”mycket nöjd” till ”mycket missnöjd”. Föräldrarnas omdömen åskådliggörs

i form av betygsmedelvärden vid olika förskolor/enheter inom stadsdelsområdet. Enheterna är rangordnade i fallande ordning efter betygsmedelvärde (Betyg Mv) och den procentuella svarsfördelningen är nedbruten på förskola/enhet fråga för fråga. De förskolor som får bäst betyg av föräldrarna i olika avseenden hamnar alltså högst i tabellerna. Bästa betyg som kan ges är +2 och sämsta -2.

Att observera är att i de fall där antalet svarande är litet kan en eller ett par personers svar ”betyda mycket” i procent räknat. För sådana frågor där många föräldrar tycker att de har för litet information för att kunna ta ställning till frågan och svarar ”vet ej” blir utrymmet för en hög andel nöjda automatiskt mindre och betygsmedelvärdet lägre.

Analys och kommentarer till undersökningens resultat

Östermalms brukarundersökning är ett led i stadsdelens uppföljning av förskoleverksamheten. Syftet är att få en övergripande bild av vad föräldrarna, brukarna av stadsdelens förskola, tycker om verksamhetens innehåll och kvalitet 2005 samt hur verksamheten fungerar i olika avseenden.

Undersökningens resultat kommer att användas i förvaltningens planering och utvecklingsarbete. Enheterna skall utgå från resultatet då de utformar sina lokala verksamhetsplaner för 2006.

Förvaltningen redovisar undersökningens resultat i fyra avsnitt:

1. Omdömen om förskoleverksamheten i stadsdelen som helhet
2. Förskolor på Östermalm
3. Omdömen om kommunal respektive enskild förskoleverksamhet
4. Östermalms förskoleverksamhet i jämförelse med stadens

1. Omdömen om förskoleverksamheten i stadsdelen som helhet

I syfte att identifiera utvecklingsområden har en sammanställning gjorts av föräldrarnas betygsättning för alla enheter i undersökningens alla avseenden. (Bilaga 3).

- 89% av föräldrarna är nöjda på det hela taget med förskoleverksamheten
- 90% skulle kunna rekommendera sitt barns förskola till en god vän
- En stor majoritet, 96% av de svarande, uppger att deras barn trivs i förskolan.

Trivselaspekten får undersökningens högsta betygsmedelsvärde +1,57.

ABCDE

sid 5(17)
Dnr: 2005-992-009

Materialet ger underlag för analyser av i vilka avseenden verksamheten får sämre respektive bättre betyg av föräldrarna. Här redovisas några av de positiva omdömena och några där betygen är sämre och arbetet behöver utvecklas.

Utveckling och lärande

Två aspekter av totalt elva inom detta bedömningsområde får ett betyg som är lägre än +1,00:

- 69% är nöjda med stödet barnet får för att utvecklas språkligt +0,95
  - 44% är nöjda med personalens jämställdhetsarbete +0,57
- Här finns dock höga andelar varken eller- och vet ej- svar.

I två aspekter ger föräldrarna ett högre betyg:

- det barnen får göra i förskolan +1,25
- det stöd barnet får för att utvecklas socialt +1,19

Bemötande och relationer

Den övervägande delen av förskoleföräldrarna är nöjda med sin förskola när det gäller bemötande och relationer. Här ger föräldrarna ett högt betyg inom samtliga fem ställda frågor.

Det högsta värdet inom det här området får:

- personalens sätt att vara mot barnen +1,51

Personal

Tre frågor ställdes om personal: kompetens och kunnighet, omsättning och frånvaro samt personaltäthet. I frågan om föräldrarnas tillfredsställelse med personalomsättning och frånvaro är 68 % nöjda, 19% uttalar sitt missnöje och 12% svarar varken eller. Motsvarande siffror angående tillfredsställelse med personaltätheten är 52%, 33% respektive 14%.

- Personaltätheten får ett lågt betyg +0,25

Det högsta värdet inom det här området får:

- personalens kunnighet och kompetens +1,27

Inflytande och samverkan

Inflytande och samverkan är tillsammans med yttre och inre miljö de områden som behandlas med flest frågor. I 5 av de 8 frågorna ligger föräldrarnas betygsvärde under +1,00.

- information om hur barnet haft det under dagen +0,94
- hur föräldramöten och utvecklingssamtal fungerar +0,92
- personalens lyhörddhet för barnens önskningsar och behov +0,91
- möjligheterna till inflytande och påverkan +0,70

- barnens möjlighet att vara med och påverka +0,56

Inom detta bedömningsområde är andelen av föräldrarna som svarat att de är varken nöjda eller missnöjda eller att de inte vet högre än inom andra områden. Slutsatsen är att informationen till föräldrarna behöver förbättras i dessa avseenden.

Det högsta värdet inom det här området får:

- kontakten förälder – personal. 89% av föräldrarna är nöjda. +1,33
- 79% av föräldrarna är nöjda med hur personalen tar hänsyn till föräldrarnas önskemål och behov +1,09

Yttre och inre miljö

Yttre och inre miljö är det område som belyses ur de flesta aspekterna i undersökningen. I sju av de ställda nio frågorna ligger föräldrarnas betygsvärde under +1,00.

Allra mest missnöjda är föräldrarna med:

- möjligheterna till lugn och avskildhet för barnen +0,29
- utomhusmiljön +0,54
- barngruppernas storlek +0,05

Många föräldrar svarar varken eller på samtliga frågor inom det här området. I genomsnitt är det mellan 10–15 % av föräldrarna. I enstaka förskolor är det upp till 30%.

De högsta värdena inom det här området får:

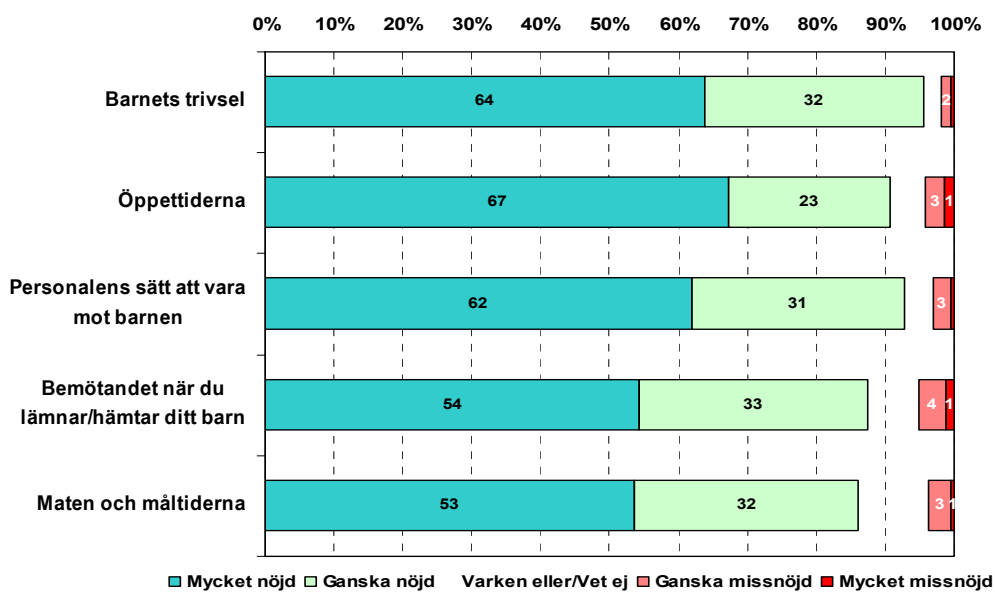
- maten och måltiderna. 85% av föräldrarna är nöjda. +1,35
- öppettiderna får undersökningens nästhögsta betyg +1,52
90% av föräldrarna är nöjda med öppettiderna.

2. Förskolorna på Östermalm

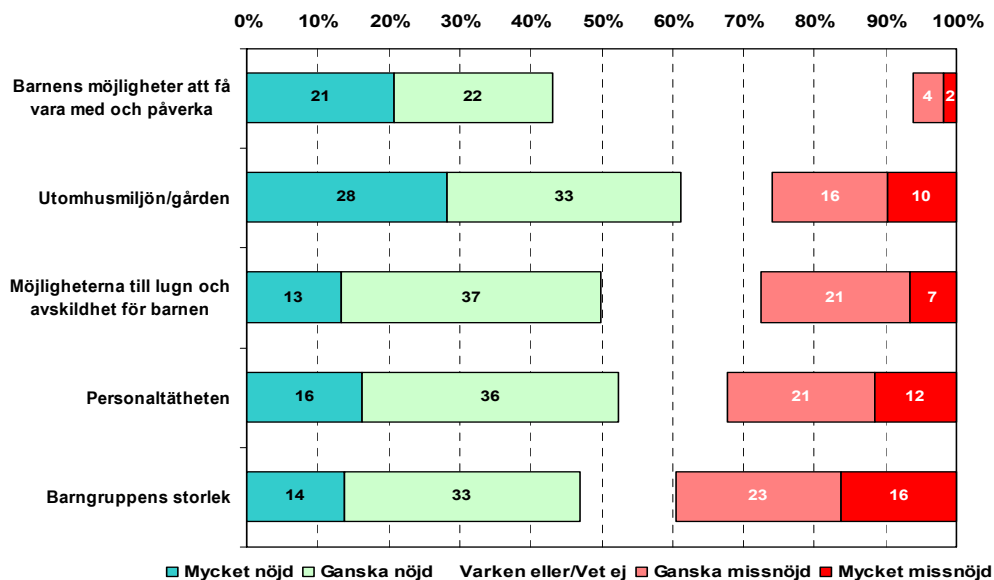
Undersökningens resultat består av föräldrarnas betygsättning av sin förskola i ett trettiotal olika avseenden.

Föräldrarna är mer nöjda med maten och måltiderna, öppettiderna, barnets trivsel, bemötandet vid lämning och hämtning, samt personalens sätt mot barnen. Föräldrarna är däremot mindre nöjda med utomhusmiljön, personaltätheten, barnens möjlighet till lugn och avskildhet, barnens möjligheter att påverka samt barngruppernas storlek. Skillnaderna mellan olika förskolor är dock stora.

Andel nöjda/missnöjda föräldrar. 5 i topp Östermalm.

Andel nöjda/missnöjda föräldrar. 5 i botten Östermalm.

I rapportens tabeller över de olika aspekterna av verksamheten som betygsatts har förskolan i den nedre delen av rangordningen det lägsta värdet och förskolan på första plats det högsta.

ABCDE

sid 8(17)
Dnr: 2005-992-009

I tabellen nedan visas det högsta och det lägsta betyget i varje aspekt av verksamheten som fått det bästa respektive sämsta resultatet. Tabellen visar skillnader upp till +1,00 eller mer betygsenheter mellan det högsta och det lägsta betygsvärdet.

Aspekt av verksamheten	Bästa resultat	Högsta	Medel	Lägsta
YTRE- OCH INRE MILJÖ	Maten och måltiderna	+1,96	+1,35	+0,63
YTRE- OCH INRE MILJÖ	Öppettiderna	+1,88	+1,52	+0,96
HELHETSOMDÖMEN	Barnets trivsel	+1,88	+1,57	+0,95
BEMÖTANDE OCH RELATIONER	Lämning och Hämtning	+1,84	+1,35	+0,96
BEMÖTANDE OCH RELATIONER	Personalens sätt mot barnen	+1,80	+1,51	+1,04

Aspekt av verksamheten	Sämsta resultat	Högsta	Medel	Lägsta
YTRE- OCH INRE MILJÖ	Utomhusmiljön	+1,92	+0,54	-0,95
PERSONAL	Personaltäthet	+1,27	+0,25	-0,64
YTRE- OCH INRE MILJÖ	Lugn och avskildhet	+1,23	+0,29	-0,09
INFLYTANDE OCH SAMVERKAN	Barnens möjligheter att påverka	+1,18	+0,56	+0,09
YTRE- OCH INRE MILJÖ	Barngruppernas storlek	+0,96	+0,05	-0,94

Hälften av de 29 förskolor som ingår i undersökningen återfinns på den övre halvan av rapportens tabeller vad gäller de flesta bedömningsaspekterna. Vissa förskolor får låga betyg i de flesta avseenden medan andra får toppbetyg i flertalet aspekter av verksamheten.

Detaljerade kunskaper om situationen vid förskolorna krävs för att förstå, tolka och arbeta med resultaten. Sådana kunskaper finns ute i förskolorna. Alla förskolor ska utifrån undersökningen arbeta med att analysera resultaten för att säkerställa kvalitetsutvecklingen i den förskoleservice som erbjuds. På några av förskolorna är variationen och skillnaderna i omdömen så olikartade att en djupare analys måste göras.

Förvaltningen har sammanställt resultaten på resultatnivå. Förskolorna kommer att använda materialet för att ställa frågor, söka sina styrkor och förbättringsmöjligheter, pröva informationsflöden, arbetssätt och rutiner. Slutsatserna ska kommuniceras till föräldrarna på olika sätt.

Vidare ger föräldrarna vissa förskolor låga betyg i följande avseenden:

- Personalen arbetar med att ge pojkar och flickor lika möjligheter
- Personalens lyhördhet för barnens önsningar och behov
- Barnens möjligheter att få vara med och påverka
- Stödet barnet får för att utvecklas språkligt

En förklaring till det kan handla om att förskolorna behöver utveckla sina arbetsmetoder för att öka jämställdheten mellan könen, regelbundet

analysera och dokumentera barns språkutveckling samt utarbeta former för barns delaktighet och inflytande över sin vardag. Skolverkets allmänna råd kan här vara av intresse att diskutera.

En annan förklaring kan vara att föräldrar behöver mer information om hur man arbetar med dessa frågor i förskolan. Diskuteras undersökningens resultat med föräldrarna kan också en del frågetecken rätas ut och en diskussion om förbättringsåtgärder kan föras.

I förskolornas verksamhetsplaner 2006 ska de förbättringsområden som kan utläsas av undersökningen arbetas in. Det ska framgå av utfästelserna i förskolornas kvalitetsgarantier att ett utvecklingsarbete genomförs. Åtagandena som exempelvis stödet till barnen att utvecklas språkligt, behöver förtydligas och syfta till förbättringar som ger utslag i kommande förskoleundersökningar.

3. Omdömen om kommunal respektive enskild förskoleverksamhet

I stadens undersökning är det föräldrarnas uppfattning om alla slags enskilt driven förskoleverksamhet som jämförs med de kommunalt drivna förskolorna.

Av de enskilda verksamheterna drivs den största delen ca 50 % i bolagsform och ytterligare ca 10 % är föreningsdrivna. Föräldrakooperativen tar emot en dryg femtedel av de barn som är inskrivna i enskild förskoleverksamhet. De enskilda personalkooperativen svarar för ca 10% vardera av den enskilda verksamheten.

Den enskilt drivna förskoleverksamheten får något mer positiva föräldraomdömen i nästan alla avseenden än den kommunalt drivna. Särskilt märkbara är skillnaderna ifråga om tillfredsställelsen med barngruppernas storlek och personaltätheten. Föräldrarna vid de enskilda förskolorna är också betydligt mer nöjda med hur genomtänkt och välplanerat arbetet är och med de möjligheter man har som förälder att påverka verksamheten. Mest lika är föräldraomdömena om den enskilda och kommunala förskoleverksamheten för öppettider och utemiljö.

Små skillnader i föräldrabetygen för enskild och kommunal verksamhet, visar också helhetsomdömena om verksamheten och barnens trivsel samt bedömningarna av den allmänna stämningen, det personliga bemötandet samt personalens relationer till barn och föräldrar.

En iakttagelse som görs i stadens rapport är, att även om det finns en viss gradskillnad i hur positiva betygen är för enskild respektive kommunal

ABCDE

sid 10(17)
Dnr: 2005-992-009

verksamhet, så är mönstren i bedömningarna mycket lika. Där betygen för den kommunala förskoleverksamheten ligger högt, ligger de också högt för den enskilda förskoleverksamheten. Där de ligger lägre i den kommunala verksamheten ligger de också lägre i den enskilda.

Förvaltningen observerar för övrigt att resultaten av undersökningen för stadens enskilt drivna förskoleverksamhet å ena sidan och för Östermalms å andra inte är fullt jämförbara. I stadens undersökning har drygt hälften slumpvis utvalda föräldrar med barn inom stadens förskoleverksamhet tillfrågats. Östermalms undersökning är en totalundersökning där samtliga föräldrar med barn i stadsdelens kommunala förskolor ombetts besvara enkäten. Ansatsen med en totalundersökning där samtliga föräldrar vid de aktuella förskolorna deltar lämpar sig bra för att studera situationen vid olika kommunala förskolor och göra jämförelser på förskolenivå.

Läroplanen och stadens förskoleplan tar upp vikten av att barnen får vara delaktiga och ges inflytande vid sin förskola. Även samarbetet med föräldrar och deras inflytande betonas. I dessa avseenden är det angeläget att på stadsdelens förskolor studera föräldrarnas omdömen närmare.

I följande avseenden är föräldrarna med barn i enskild förskoleverksamhet avsevärt (+10 - +15%) mycket nöjdare än föräldrarna med barn i kommunal förskoleverksamhet:

- möjligheter till inflytande och påverkan man har som förälder
- information om hur barnet haft det under dagen
- information om vad som händer/ska hända på förskolan
- personalens lyhörddhet för barnens önsknings och behov
- barnens möjligheter att få vara med och påverka
- hur föräldramöten/föräldraråd och utvecklingssamtal fungerar

7g. Barnens möjligheter att få vara med och påverka

Omsorgsform	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken eller	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet ej	Summa
Kommunal förskola	21	29	18	3	1	27	100
Enskilt driven förskola	35	28	16	2	0	19	100
Kommunalt familjedaghem	41	24	14	3	0	18	100
Enskilt drivet familjedaghem	49	20	14	2	0	16	100
Alla	26	28	17	3	1	24	100

7c. Möjligheterna till inflytande och påverkan som förälder							
Omsorgsform	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken eller	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Vet ej	Summa
Kommunal förskola	25	39	20	6	3	7	100
Enskilt driven förskola	44	35	13	4	1	3	100
Kommunalt familjedaghem	55	23	9	5	0	8	100
Enskilt drivet familjedaghem	52	24	11	4	1	8	100
Alla	32	37	18	5	2	6	100

4. Östermalms förskoleverksamhet i jämförelse med stadens

USK kommentarer till resultaten i staden som helhet redovisas. Stadens undersökning bifogas. (Bilaga 4.)

Till en början konstateras att i jämförelse med resultaten i stadens undersökning ger Östermalms föräldrarna bättre respektive sämre omdömen i samma avseenden.

I stadens undersökning sammanfattas helhetsomdömena om förskoleverksamheten totalt i staden som mycket positiva. Över 90% av föräldrarna är på det hela taget nöjda med barnens förskola, är beredda att rekommendera denna till sina vänner och upplever att deras barn trivs där, ett resultat som även kan avläsas i Östermalms undersökning.

Föräldrarnas tillfredsställelse med den kommunalt drivna förskoleverksamheten är i de flesta avseenden ungefär lika god i alla stadsdelsområden.

De bästa betygen får förskoleverksamheten för:

- personalens arbete
- personalens sätt att vara mot barn och föräldrar
- den allmänna stämningen
- bemötandet och öppettiderna

Sämst blir betygen för:

- barngruppernas storlek
- personaltätheten
- barnens möjligheter till lugn och avskildhet

En fjärdedel av föräldrarna är uttalat missnöjda med bemanningen inom förskoleverksamheten. När det gäller hur nöjda föräldrarna är med personaltätheten och barngruppernas storlek finns dock betydande skillnader mellan olika stadsdelsområden.

Allmänt är variationen i föräldratillfredsställelse betydligt större mellan individuella förskolor än mellan stadsdelsområden.

Förvaltningens synpunkter

När förskoleverksamheten utvärderas måste föräldrarnas omdömen väga tungt. Alla barn ska erbjudas en förskoleverksamhet som är likvärdig och av god kvalitet. En dialog om det pedagogiska arbetssättet och dess förutsättningar måste föras mellan föräldrar och personal.

Erfarenheten visar dock att föräldrarnas bedömningar kan påverkas starkt både av tillfälliga händelser och särskilda omständigheter i verksamheten. Frågor där exempelvis många föräldrar tycker att de har för litet information för att kunna ta ställning till frågan och svarar ”vet ej” blir utrymmet för en hög andel nöjda automatiskt mindre och betygsmedelvärdet lägre. För att förstå och tolka resultaten krävs därför detaljerade kunskaper om förhållandena i verksamheten.

I nedanstående avseenden där föräldrarnas omdömen ligger på en lägre nivå, kommenteras bilden som ges med de kunskaper som finns på olika håll i stadsdelsförvaltningen.

Barngruppernas storlek

I arbetet med att minska barngrupperna följs bestämmelserna i Stockholms stads förskoleplan och SDNs beslut i VP och Budget 2005. En sammanställning av barnantalsutvecklingen i barngrupperna under mandatperioden med mättillfället september som jämförelsedatum, visar att barngrupperna inom Östermalms kommunala förskolor hittills minskat med i snitt 2,30 barn. Minskningen av barngrupperna har främst tagit sikte på att minska antalet barn i småbarngrupperna (1-3 år). Boskoregistret vid mättillfället september 05 visar att antalet barn inte är fler än 14 barn per grupp i 33 av stadsdelens 40 småbarnsgrupper. I vissa grupper är antalet färre. Arbetet fortsätter med att minska antalet barn även i storbarnsgrupperna.

Föräldrarnas svar i undersökningen återspeglar inte resultatet av förvaltningens arbete med att sänka antalet barn i grupperna.

Förutsättningarna för storleken på barngrupperna varierar från förskola till förskola beroende på lokalernas utformning, barnens ålder och behov och personalens kompetens. I Östermalms förskoleverksamhet tillämpas ett flexibelt arbetssätt såväl i utnyttjandet av lokalerna som i variation av gruppering av barngrupperna under dagen. Barngruppens storlek och

ABCDE

sid 13(17)
Dnr: 2005-992-009

sammansättning ses som ett pedagogiskt redskap och varierar därför. I vissa moment är gruppen stor i andra består den av bara några få barn. Den pedagogiska sammansättningen av barngruppen under dagen fastställs därför av pedagogen. Att ett visst antal barn är inskrivna per avdelning avspeglar således inte alltid dynamiken i förskolans arbets sätt.

Personaltäthet

Det är inte enkelt att få fram exakt och jämförbar statistik över personaltäthet. Det krävs t ex omräkningar till heltidstjänster och att hänsyn tas till barnens vistelsetider. Även om utvecklingen i staden under 2000-talet enligt Skolverket pekar på ett något minskande antal barn/årsarbetare, d v s en något ökande personaltäthet, så ligger den kvar på nivån ca 1 vuxen per 5 barn och framstår nu som någorlunda stabil.

Förskolorna på Östermalm har som mått för personaltätheten antalet vuxna per barngrupp. En rundringning bland stadsdelens förskolechefer bekräftar att personaltätheten i Östermalms kommunala förskolor är 3 vuxna per barngrupp.

Enligt Skolverket finns det inga belägg för att det skulle finnas någon personaltäthet som är den optimala i alla sammanhang. Förutsättningarna varierar från grupp till grupp och från tid till annan. En personaltäthet som är lagom i en förskola behöver inte vara det i en annan. Oberoende av vad som generellt anses ”lämpligt” eller ”lagom” är det alltid nödvändigt att anpassa personaltäthet till de förutsättningar som råder i varje förskola.

Barnomsorgsverksamheten har professionaliserats allt mer. När en ny läroplan för förskolan (Lpfö 98) antogs 1998 gavs barnomsorgen en starkare pedagogisk inriktning. För att kunna arbeta i enlighet med läroplanen och för att det skall finnas möjlighet att utveckla en verksamhet av god kvalitet, strävar Östermalms förskolor efter att anställa personal med högskoleutbildning inriktad mot barn i förskoleåldern. Avseende personalens kunnsighet och kompetens ger föräldrarna Östermalms förskolor betyget +1,27.

Personalomsättning och frånvaro

Kontinuitet i personalgrupp är viktigt för att barn ska lära och utvecklas i relationen och i samspelet med varandra och med de vuxna. Även personalens kompetens har betydelse. I arbetslag med välutbildad och erfaren personal finns goda förutsättningar att arbeta med samspelet och relationerna i barngruppen.

ABCDE

sid 14(17)
Dnr: 2005-992-009

I frågan om föräldrarnas tillfredsställelse med personalomsättning och frånvaro är 68 % nöjda, 19% uttalar sitt missnöje och 12% svarar varken eller.

En genomgång av personalomsättning och frånvaro vid de förskolor som fått låga betyg i dessa avseenden visar inget samband med resultaten i undersökningen.

Yttre miljön

Undersökningens resultat i det här avseendet kan speglas och tolkas mot den bilden av hur de lokalmässiga förutsättningarna för förskoleverksamheten på Östermalm ser ut.

Östermalm är en del av innerstaden. I de mer centrala delarna av stadsdelen erbjuds Östermalm som bostadsområde både stenstad och stora grönområden. Den rutnätsmönstrade stenstaden karakteriseras av slutna jämnhöga kvarter med breda gator i ett rätvinkligt gatunät. Merparten av stadsdelens förskolor finns inrymda i stadsdelens stenstadskvarter. Barnens lektytor är oftast på innergårdar som delas med andra boende.

Till Östermalms stadsdelsområde hör förutom Östermalm även Hjorthagen, Gärdet samt Södra och Norra Djurgården. Här finns också såväl stora strövområden som små populära stadsdelsparker.

Säkerheten

Föräldrarna är missnöjda med och oroar sig för barnens säkerhet på förskolan. Utvecklingsinsatser behöver göras inom detta område.

Arbetet med lokaler för de kommunala förskolorna, följer gällande beslut från KF/KS samt bestämmelserna i miljöbalken och arbetsmiljölagen. Det är Arbetsmiljöverket med stöd av arbetsmiljölagstiftningen och med stöd av miljöbalken, som har tillsyn över miljön på förskolor.

Arbetsmiljölagstiftningen omfattar endast personalen men en utredning om arbetsmiljölagen har fått i uppdrag att utreda om den också skall gälla för barnen i förskolor. Utredningen skall vara klar den 1 mars 2006.

Arbetsmiljöverket ger i detaljerade föreskrifter och allmänna råd närmare besked om vilka krav som gäller. Föreskrifterna finns tillgängliga på förskolorna.

I miljöbalken och dess följdlagstiftning finns bestämmelser om den fysiska miljön både ute och inne i förskolor. Bl.a. Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Socialstyrelsen utfärdar föreskrifter och allmänna råd inom miljöbalkens område.

När det gäller kraven på inomhusmiljön är det främst Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd som är av intresse i förskolornas arbete för en säker och hälsosam inomhusmiljö. Tillsyn över att miljöbalken följs utövas i kommunerna av miljönämnden eller motsvarande.

Förskoleverksamheten på Östermalm planeras, kontrolleras och följs upp fortlöpande så att den inte ger upphov till skada eller ohälsa. Fastighetsägare, förvaltning och resultatenhetschefer har en aktiv egenkontroll i form av skyddsronder och anmälan av olycksfall, för att minska risken för att olägenhet uppkommer. Fastighetsägare ansvarar för förskolornas gårdar och förvaltningen påtalar de brister som upptäcks eller anmäls.

Barnens språkutveckling och jämställdhetsarbete

I Stockholms stads förskoleplan och i stadsdelens verksamhetsplan lyfts barnens språkutveckling som ett prioriterat område. I förskolans läroplan lyfts målet med jämställdhet fram som en viktig del i värdegrundsarbetet.

Vad gäller föräldrarnas betyg i dessa avseende går det inte att dra några tydliga slutsatser på grund av att de flesta svarar att de varken är nöjda eller missnöjda och ett stort antal att de inte vet. Möjligtvis kan detta förklaras av att föräldrar har för litet information i dessa frågor. Samverkan med föräldrarna måste därför ges ett ökat utrymme i förskolornas fortsatta utvecklingsarbete.

Inflytande och samverkan

Inflytandefrågorna får låga betyg i undersökningen. Dialogens betydelse och behovet av mer omfattande förklaringar kring verksamhetens förutsättningar och arbetssätt är större än förutsett.

I syfte att åstadkomma en förbättrad samverkan måste stadsdelens förskolor fortsätta att föra en systematisk dialog med föräldrarna. Dialogen måste föras om mål, åtaganden, arbetssätt, resurser, kvalitetsgarantier, synpunkter, förbättring och utveckling av verksamheten där föräldrarna ges möjlighet att utöva inflytande.

Utvecklingsarbetet framöver fokuseras på att följa upp resultaten i förskoleundersökningen samt att analysera i en djupare dimension kopplingen mellan insatserna i förskolans inre arbete och utfallet i undersökningen.

ABCDE

sid 16(17)
Dnr: 2005-992-009

Tillfredsställelse med - möjligheterna till inflytande och påverkan som förälder

	Mycket nöjd %	Ganska nöjd %	Varken eller %	Ganska missnöjd %	Mycket missnöjd %	Vet ej %	Svarande Antal	Betyg Mv
Förskolan Styrmannen	48	33	7	0	7	4	27	1,15
Förskolan Skatan	36	42	13	2	0	7	45	1,11
Förskolan Riddaren	33	37	26	0	0	4	27	1,04
Förskolan Läkarvillan	35	41	6	9	0	9	34	1,03
Ruddammens Förskola	35	37	20	0	5	3	60	0,97
Montessorifsk Fontänen	27	45	23	5	0	0	22	0,95
Förskolan Nyponet	27	45	15	6	0	6	33	0,94
Förskolan Liten Blir Stor	28	40	20	4	0	8	25	0,92
Förskolan Rio	20	52	24	0	0	4	25	0,92
Lärkstadens Förskola	34	31	22	3	3	6	32	0,91
Förskolan Forskaren	23	45	19	3	0	10	31	0,87
Förskolan Spiltan	37	29	15	12	4	4	52	0,83
Förskolan Lejonet/Breiten	26	43	22	4	4	0	23	0,83
Förskolan Olaus Petri	27	35	27	8	0	4	26	0,81
Skeppet/Skeppskatten	19	53	16	2	5	5	43	0,79
Villagatans Förskola	29	31	35	2	4	0	49	0,78
Förskolan Orren	42	21	17	8	13	0	24	0,71
Förskolan Greven	21	46	13	8	5	8	39	0,69
Förskolan Tingeling	16	37	32	5	0	11	19	0,63
Förskolan Oceanen	32	18	21	7	7	14	28	0,61
Förskolan Mässen	13	42	33	0	4	8	24	0,58
Förskolan Gärdesbacken	15	40	28	13	2	2	53	0,53
Förskolan Kajutan	14	33	38	0	5	10	21	0,52
Fältöversten/Blåklockan	20	43	14	9	14	0	44	0,48
Hjorthagens Förskola	22	30	15	15	9	9	54	0,41
Förskolan Storgatan	21	28	28	8	14	0	71	0,34
Förskolan Filosofen	7	36	33	10	7	7	42	0,26
Östermalmssk.montessori	7	36	29	21	7	0	14	0,14
Förskolan Mumindalen	11	26	26	26	9	4	47	0,04
Alla	25	37	22	7	5	5	1 034	0,70

Resultatet av undersökningen i Östermalm kommer att utgöra en av utgångspunkterna för förskolornas åtaganden 2006. Av förskolornas lokala verksamhetsprogram ska framgå hur de avser att arbeta med de förbättringsområden som kan avläsas av undersökningen.

Förvaltningens förslag

Nämnden godkänner förvaltningens redovisning av förskoleundersökningen ”Så tycker föräldrarna om Förskolan i Östermalms stadsdelsområde 2005”

Bilagor:

1. Förskolan i Östermalms stadsdelsområde 2005
2. Förskolor som är med i förskoleundersökningen
3. Översikt över Östermalms förskoleundersökning
4. Förskoleverksamheten i Stockholm 2005

ABCDE

sid 17(17)
Dnr: 2005-992-009